

Rekneskapsrapport pr juni - juli 2026

Saksbehandlar:
Ingrid Karin Kaalaas

Arkivsaksnr.:
25/24395

JournalpostID:
26/75491

Saksnr: 93/2026	Utval: Bjørnafjorden formannskap	Dato: 03.09.2026
---------------------------	--	----------------------------

Kommunedirektøren sitt forslag til vedtak:

Formannskapet tar rekneskapsrapport pr juni - juli 2026 til orientering.

Bjørnafjorden, den 04.08.2026

Arild McClellan Steine
Kommunedirektør

**Behandling og vedtak/uttale i følgjande utval:
BJØRNAFJORDEN FORMANNSKAP 03.09.2026**

Behandling:

Kommunedirektør Arild M. Steine og Kommunalsjef Monica T. Melvold orienterte i saka.

Votering:

Kommunedirektøren sitt forslag til vedtak blei einstemmig vedtatt.

Vedtak:

Formannskapet tar rekneskapsrapport pr juni - juli 2026 til orientering.

Samandrag:

Det overordna biletet viser ein noko betra situasjon sidan 1. tertialrapport. Hovudårsakene er auka finansavkastning og auka statstilskot til ressurskrevjande tenester. Dessverre ser det ut til at pensjonsutgiftene (reguleringspremien) blir vesentleg høgare enn budsjettet som følgje av at løns- og prisveksten har blitt høgare enn føresetnadene frå SSB som ligg til grunn for budsjettet. Også lønsoppgjøret har blitt dyrare enn budsjettet. Det er gledeleg å sjå at Oppvekst og Samfunnsutvikling framleis ser ut til å gå i balanse. Situasjonen i pleie- og omsorg er framleis utfordrande, og utviklinga vedr utskrivingsklare pasientar uroar oss.

Konsekvensar av saka/vedtaket:

Økonomi:

Saka gir styringsinformasjon om den økonomiske situasjonen i kommunen.

Klima:

Saka har ikkje konsekvensar for klima eller miljø.

Folkehelse:

Saka har ikkje konsekvensar for folkehelsa.

Saksutgreiing:

OM RAPPORTEN

Forbruksprosenten er rekna ut frå rekneskap i % av årsbudsjettet. «Normal» forbruksprosent pr juli for løn-intensive einingar er ca. 55%. Kolonnen Prognose årsavvik er vårt beste estimat på noverande tidspunkt om forventa meir-/eller mindreforbruk i forhold til budsjett ved årsslutt. Minus i prognose-kolonnen betyr meir-forbruk eller mindre inntekter («underskot»), positive tal betyr mindre-forbruk eller meir-inntekter («overskot»).

FRIE INNTEKTER

Årsprognose: Frie inntekter kan få ei meir-inntekt på ca. 11 mill. kr i 2026.

Frie inntekter omfattar rammetilskot frå staten, skatteinntekter og andre generelle driftsinntekter.

Rammetilskotet og skatteinntektene for Bjørnafjorden kommune er budsjettet i tråd med vedtatt statsbudsjett for 2026. Frå 2026 er ordninga for innbetaling av forskotstrekk endra. Ordninga med skattetrekkskonto er avvikla og arbeidsgivarar skal i staden betale inn forskotstrekk til Skatteetaten fortløpande etter lønsutbetaling. Dette inneber at skatteveksten ikkje vil følgje den same "rytmen" gjennom året som tidlegare. For Bjørnafjorden er skatteveksten pr juli 11,1%. For kommunane samla er skatteveksten 7,3%. I revidert nasjonalbudsjett for 2026 er skatteoverslaget for kommunane er justert opp. Kommunane sin del av dette er venta å utgjere om lag 2,5 mrd. kr. For Bjørnafjorden kommune kan dette gje ei meirinntekt på om lag 11 mill. kr i 2026.

Rammetilskotet til kommunen er i revidert nasjonalbudsjett auka med kr 501.000 i hovudsak som følgje av at den øvre grensa for søknadsordninga for pensjonsutgifter i private barnehagar er auka. Vi kjem tilbake til ev. overføring til Oppvekst i 2. tertialrapport.

Andre generelle inntekter består av inntekter frå havbruksfondet, integreringstilskot for flyktningar og rentekompensasjon frå Husbanken. Det er budsjettet med 20 mill. kr i inntekt frå Havbruksfondet. Utbetaling er venta i oktober, men beløpet er førebels ukjent. Rentekompensasjon frå Husbanken er budsjettet med 3,5 mill. kr og kjem i slutten av desember. Integreringstilskot for flyktningar er budsjettet med 51,7 mill. kr og blir utbetalt pr kvartal. Pr 2. kvartal har vi fått utbetalt ca. 48% av budsjettet beløp.

FINANS

Årsprognose: Finans vil kunne få ei meir-inntekt på ca. 12 mill. kr i 2026.

Rentenivået ligg framleis høgare enn det som blei lagt til grunn i budsjettet for 2026. I 1. tertialrapport blei budsjettet for renteutgifter auka med 3 mill. kr med auka renteinntekter som finansiering. Pr. no ser det ut til at renteutgiftene vil halde seg innafor revidert budsjett. Kommunen har sett av overskotslikviditet på pengemarknadsfond. Dette har så langt generert ei avkastning på over 8 mill. kr i år. Midlane er ikkje budsjettet, og det er grunn til å tru av avkastning for 2026 vil bli om lag 12 mill. kr. Dette beløpet blir no lagt inn i prognosen. Avkastninga på den langsiktige finansporteføljen er pr juli positiv med 7,6 mill. kr etter ei liten nedgang i juli. Dette beløpet er ikkje lagt inn i tal-prognosen, ettersom avkastninga på den langsiktige porteføljen svingar mykje. Det er avkastninga pr 31.12 som vil bli ståande i rekneskapen for 2026.

FELLESOMRÅDE

Årsprognose: Fellesområde kan få meirutgifter på ca. 31 mill. kr i 2026.

Fellesområde omfattar utgifter til Folkevalde organ, Fellesutgifter og Pensjon.

Folkevalde organ ser ut til å gå i balanse.

Det er sett av 42 mill. kr til årets lønsoppgjer i 2026. Lite overheng frå 2025 til 2026 gjer at årets lønsoppgjer vil slå hardare inn i rekneskapen for i år. Nytt overslag viser at meirutgifta kan bli ca. 9 mill. kr i 2026.

Løpande og framtidige pensjonsrettar i offentleg tenestepensjon skal justerast slik at dei følgjer løns- og prisvekst. Når løns- og prisveksten aukar, vil derfor reguleringspremien og måtte aukast. Løns- og prisveksten for 2026 er blitt vesentleg høgare enn det pensjonsleverandørane la til grunn ved berekning av pensjonspremie for 2026, dvs. SSB sine dåverande prognosar. Vi vil derfor få høgare reguleringspremiar enn det som ligg til grunn for budsjettet. Oppdaterte overslag frå pensjonsleverandørane viser at pensjonsutgiftene vil bli ca. 22 mill. kr høgare i 2026 som følgje av denne effekten. Kommunen har sett av midlar på lønsreguleringsfond som eventuelt kan nyttast til å dekke meirutgiftene.

Det er budsjettet med 65,6 mill. kr i bruk av premiefond i år. Også 2025 var eit godt år for pensjonsleverandørane ettersom det var god avkastning i finansmarknadene. Dette gjer at kommunen vil få tilført meir inn på premiefondet i 2026 enn det som er budsjettet brukt i år.

STAB

Årsprognose: Stab vil kunne få meirutgifter på ca. 1 mill. kr i 2026.

Kommunen har fått kraftig auke i prisane på Microsoft Office lisensar. I 2023 gjekk kommunen inn i ein avtale som låste prisane i tre år. I denne perioden har Microsoft satt opp prisen fleire gonger for kundar utan slik avtale. Microsoft har og fjerna ei rabattordning for kommunesektoren (15-20% rabatt). No går fastprisavtalen vår ut, justert priskalkyle viser ein meirutgift på ca. 1,9 mill. kr.

Det er framleis permisjonar og sjukdom i Stab som vil resultere i mindreforbruk på løn. Dette vil kunne dekke noko av den varsla prisauken, men neppe alt. Vi må kome tilbake til beløp vedr meirforbruket i tertialrapporten når vi veit litt meir om korleis sjukdomsforløp m.v. utviklar seg.

OPPVEKST

Årsprognose: Oppvekst ser ut til å gå i balanse i 2026.

Oppvekst melder økonomisk balanse, men økonomien er stram og det er fleire forhold som krev tett oppfølging gjennom hausten.

Skule

På skuleområdet er status den same som i mai-rapporteringa. Det er færre elevar skuleåret 2026/27 enn førre år, men gjennom sommaren har fleire skular fått meldt nye elevar. Vi kjem tilbake til kva elevtalet betyr for økonomien i 2. tertial. Fleire skular ser ut til å få uheldige klassesdelingstal. Skulane har arbeidd med omstilling og tilpassa årsverk i tråd med elevtal. Skuleåret 26-27 har vi fått fleire skulestartarar med omfattande behov.

Prognosen er prega av fleire usikkerheits-moment, mellom anna:

- Noko høgt driftsnivå i enkelte skular (knytt til sjukefråvær, utfordringar i elevgruppa)
- Endringar i elevgruppa med store hjelpebehov
- Vekst i tal elevar som treng tettare oppfølging, og usikkerheit knytt til auka behov i elevgruppa samla.

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift

- Elevantal for komande skuleår og ugunstige klassesdelingstal.

Barnehage

Barnehageområdet melder balanse.

Dei kommunale barnehagane drifrar samla sett innanfor ramma.

Opptaket til barnehageåret 2026/2027 er ein usikker faktor i prognosen. Vi kjem tilbake til dei økonomiske konsekvensane av endringar i barnetal i samband med andre tertial.

Prognosen er prega av fleire usikkerheits-moment, mellom anna:

- vidare utvikling i vedtak om tilrettelegging og spesialpedagogisk hjelp
- tal på gjestebarn til og frå andre kommunar og endeleg avrekning av desse
- barnehageopptaket for barnehageåret 2026/2027.

Familiens hus

Einingane i Familiens hus drifrar innanfor den økonomiske ramma.

Barnevernstenesta melder balanse. Institusjonsplasseringar er uendra frå førre rapportering (6). Kostnader kan variere da staten krev meir/ dobbel betaling for barn med diagnoser/psykiatri.

Det er fleire barn i MST-tiltak, og det kan føre til behov for institusjonsplassering.

Samstundes er det stor mangel på fosterheimar og spesialiserte fosterheimar, noko som kan føre til kjøp av kostbare institusjonsplassar.

Vi har mange ungdommar i ettervern. Nokre av dei har dyre oppfølgingstiltak, spesielt der ungdommane etablerer seg i kommunar langt frå oss. Der må vi kjøpe tenester av private aktørar.

Førebyggjande helseteneste drifrar i balanse. Det har vore spenning knytt til omlegging av tilskotsordningar frå 2025 til 2026, men reduksjonen vart ikkje så stor. I 2025 mottok tenesta kr. 2 555 000 til styrking av helsestasjon og skulehelsetenesta. I 2026 har tenesta motteke kr. 2 466 000 kommunalt førebyggingsprogram frå Bufdir.

Eining for barn, unge og familiar melder balanse. Som tidlegare rapportert er Utekontakten frå 2026 finansiert over kommunen sitt eige budsjett, men det manglar 700 000 kroner for å oppretthalde dagens ressursnivå. Dette er løyst gjennom omprioriteringar i Familiens hus i år.

Vi har fått 500 000 kroner i eksterne midlar til fagleiar for oppsøkjande team («Raudt team»). Det er rekruttert til dei fire stillingane i teamet, oppstart blir 01.10.26, noko seinare enn planlagt.

Usikkerheits-moment i prognosen:

Tal institusjonsplasseringar i barnevernet.

OPPSUMMERING TILTAK – OPPVEKST

Innsatstrappa er eit sentralt utviklingsarbeid for å sjå tenestene i samanheng og løyse oppgåvene på lågast mogleg nivå. Alle tenestene i oppvekst deltek i dette arbeidet. Målet er betre ressursbruk og meir berekraftige tenester over tid, men arbeidet krev tid og kapasitet å gjennomføre.

For å sikre økonomisk balanse i heile oppvekstområdet gjennomfører vi desse tiltaka:

- Vi har tett dialog med einingsleiarane for å ha god kontroll på drifta og følgje opp budsjett og kostnader løpande.
- Vi gjennomfører stillingskontroll og behovsvurdering før vi lyser ut stillingar.
- Vi følgjer opp sjukefråvær i einingane for å redusere kostnader og sikre stabil drift.
- Vi søkjer om fritak frå arbeidsgjevarperioden for tilsette med kronisk sjukdom når vilkåra er oppfylte.
- Vi arbeider systematisk for å få inn refusjonar ved sjukefråvær.
- Vi avgrensar innkjøp til nødvendig utstyr og nødvendige behov.
- Vi gjennomfører omstillingsprosessar der det er nødvendig for å tilpasse drifta til rammene.
- Vi brukar arbeidsmiljøgruppene aktivt for å støtte endringar som kan gi meir effektiv drift og lågare fråvær.

På skuleområdet gjennomfører vi i tillegg desse tiltaka:

- Vi arbeider med tiltak for å redusere skulefråvær gjennom Innsatstrappa, slik at elevane får hjelp tidlegare og behovet for meir omfattande tiltak kan bli mindre.
- Vi går konkret gjennom økonomien med kvar skule som har høgare forbruk enn budsjettet.
- Når elevar har samansette og omfattande behov, går skuleeigar, skuleleiing og fagtenester grundig gjennom behova. Vi arbeider både på systemnivå og individnivå for å finne løysingar som gir god hjelp og samstundes er økonomisk berekraftige.
- Vi går gjennom organisering og bruk av personalressursar for å hindre overforbruk.

I Familiens hus gjennomfører vi i tillegg desse tiltaka:

- Vi utviklar gruppetilbod som kan nå fleire barn og familiar, utan at tiltaka krev for mykje ressursar.
- Vi arbeider for å unngå institusjonsplasseringar ved å bruke MST og eigne kommunale tiltak for ungdom.
- Vi etablerer eit fleksibelt oppfølgingsteam, «Raudt team», som del av Innsatstrappa. Målet er å gi tidleg og målretta hjelp og redusere behovet for meir omfattande tiltak.

På barnehageområdet gjennomfører vi i tillegg desse tiltaka:

- Vi arbeider med Tidleg innsats 0–6 år i Innsatstrappa for å setje inn hjelp tidleg og førebyggje større behov seinare.
- Vi held fram arbeidet med å vurdere vedtak etter §37 saman med vedtak etter §31, slik at kvart barn får eit meir heilskapleg og målretta tilbod.
- Vi sikrar at ASK (alternativ og supplerande kommunikasjon) blir nytta i alle barnehagar, slik at barna får betre støtte innanfor ordinære rammer.
-

HELSE OG VELFERD

Årsprognose: Helse og velferd kan få eit meirforbruk på ca. 9,7 mill. kr i 2026.

Buffer på kr 15 mil som vedteke i budsjett for 2026 ligger på fellesområdet og er ikkje nytta til å dekke meirforbruk i einingane, men gir utslag på prognosen.

Refusjonsbeløpet for Ressurskrevjande tenester i 2025 har vist seg å bli noko høgare enn det som vart satt av i rekneskapen for 2025. Denne differansen viser som ei meirinntekt på 9 millionar i årets rekneskap.

På den negative sida er døgnmulkter frå spesialisthelsetenesta. Her er det pr. juli ført omlag 2.700.000 kr. Det har i juni og juli vært eit stort antall ferdigmeldte pasientar tenestene ikkje har klart å ta imot med marginal bemanning og ferieavvikling. Behovet er knytt til kortids og langtidsopphald i institusjon. Dette er ei urovekkande utvikling som gjelder fleire kommunar i Bergensregionen. Gjennom prosjektet dimensjonering institusjon jobbar ein med å sjå på korleis ein kan bygge opp eit tilbod for å kunne ta imot pasientar til eit vurderingsopphald når pasientar er meldte utskrivingsklare. Dette med mål om å sikre rett teneste til rett pasient, samt å få ned kostnadene på døgnmulkter. Sektoren planleggar no hastetiltak der ein har som mål om å få på plass to vurderingssenger på Luranetunet i løpet av aug mnd som vi håper vil ta unna noko av trykket frå sjukehusa.

Det er ein del usikkerheit sett opp mot ferieavvikling i turnustenestene. Rammeavtale for ekstra helgearbeid og bonusordning som blei innført i 2025 er evaluert og justert for inneverande år. I ny avtale ligger det ei forutsetning om at samtlege einingar praktiserer tredelt ferie. Dette med mål om sikre fagleg forsvarlege tenester, holde oppe kvalitet og kontinuitet samstundes som ein nyttar den kompetanse som allereie finnes i avdelinga. Ein vil i løpet av hausten ha eit klarare bilete på om ferieavviklinga vil ha innverknad på prognosebilete.

Dei siste åra har vi også sett at kostnader til programvare lisensar, samarbeidsavtaler (med andre kommunar) har auka monaleg. Her er det fare for meirforbruk på opptil 2 mil.

BPA er fortsett uklart og avhenger av endringar i vedtak. Så langt er vi ikkje kjent med at denne posten gir meir- eller mindreforbruk.

Ein er godt i gang med arbeidet kring innsats og bustad trappa og dei underliggende delprosjekta. Pr mai mnd er drifta ved dei ulike einingane på same nivå som dei var i 2025. Ein har ein forventning om å sjå effekt av dei ulike tiltaka i prosjekta gjennom året.

Luranetunet bu og behandlingssenter ligger an til eit meirforbruk på 16 mil. Gjennom prosjektet dimensjonering av institusjon og reduksjon av sengeplassar forventar ein effekt i løpet av året. Målet er at ein skal halde 30 sengeplassar ledige på dei to institusjonane for å sikre endringskapasitet og redusere kostnader jf. kommunestyrevedtak 30.10.25. Plan for reduksjon har vært jobba med over tid og ein har eit mål om at ein i løpet av hausten skal oppnå målet.

Prognose viser no balanse ved Fusa bu og behandlingssenter. Eining har hatt reduksjon på drifta gjennom store delar av 2025, men ein ser pr juli ein auke i lønskostnader til ferievikarar og innleige for å sikre forsvarleg drift gjennom sommaren. Ein forventar og sjå ein positiv effekt gjennom året med redusert drift også ved Luranetunet bu og behandlingssenter.

Det er knytt noko usikkerheit til dette tiltaket, da ein skal sikre fagleg forsvarlege tenester og dermed måtte ville gje vedtak om institusjonsplass for dei som trenger det. Prosjektet heng tett saman med prosjektet dimensjonering av heimetenester. Ei teneste vi allereie no ser det er ei auke i vedtak og brukarar. Heimetenesta i Os ligger an til eit høgt meirforbruk i 2026. Det jobbast med å få på plass eit faktabasert analysegrunnlag så ein kan følge utviklinga i denne delen av tenesta.

Tilrettelagt tenester melder balanse til tross for ei stor auke i behov av avlastingsopphald. Prognose er basert på dagens drift, men om det skulle kome nye tenestemottakarar til tenesta vil dette kunne endre bilete.

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift

Nav melder om eit forventa meirforbruk kring auke i utgifter til livsopphald. Dette er ei samanheng med kostnadsveksten ein ser i bustadmarknaden og høge husleigeprisar.

Det er svært positiv å sjå at sjukefråværet ser ut til å gå ned. Pr juli mnd. ligger sektoren på eit samla sjukefråvær på 9,43%. Om denne trenden fortsetter utover hausten vil det kunne ha ein positiv effekt på prognosebiletet.

Avdeling forvaltning og koordinering

Til tross for utfordringar kring auke i tenestemottakarar og auke i lisenskostander så ser det ut som om eininga skal gå i balanse. Ein ser ei kontinuerleg auke i behov av dagsentertilbod til demente. Dette må sjåast i samanheng med den demografiske utviklinga og det vil vere behov for å styrke dagsentertilbodet framover.

Legevakt og legetenester

Til tross for utfordringar kring drifta ved Osøyro legesenter ser det ut som om eininga samla sett får eit mindreforbruk på 1,3 mil.

Det vart i budsjett for 2025 avsett 1,3 mil til å dekke opp for eventuelle meirkostnader i samband med avsetting av sjukeheimslege. Det blei ikkje nødvendig og midlane vil difor være unytta i 2026.

Osøyro legesenter har gjennom 2025 arbeidd systematisk med å normalisere og tilpasse drifta ved legekantoret. Per i dag er det tre faste fastlegar ved kantoret. I tillegg er det knytt til ein fjerde lege for å styrke robustheita i drifta, då det ikkje vert vurdert som forsvarleg å drive legekantoret med berre tre legar over tid.

Pasientgrunnlaget ved kantoret er per no for lågt til å kunne drive legekantoret som næringsdrift. Det vil ta tid å byggje opp pasientlister, rutinar og organisering slik at kantoret får eit berekraftig grunnlag for økonomisk forsvarleg drift som privat legekantor. Ein tilrår difor at Osøyro legesenter held fram i kommunal drift fram til kantoret har eit tilstrekkeleg pasientgrunnlag og organisatorisk fundament til å kunne drivast som næringsdrift. Ei vidare kommunal drift vil innebære auka kostnader for kommunen.

Legetenesta vil arbeide for å dekkje underskotet ved Osøyro legesenter på 2.000.000,- innanfor eiga ramme i 2026. Frå og med 2027 må det likevel reknast med at det vert behov for å budsjettere med auka kostnader knytte til drifta av legekantoret. Kostnaden i 2027 vil vere på omlag 7 mill. og er ikkje budsjettet.

NAV

Eininga melder eit forventa meirforbruk på kr 3 mil. Dette knytt til auke i utgifter til kvalifiseringsordninga og sosialhjelp.

Tilrettelagte tenester

Eininga ser ut til å gå i ballanse til tross for auke i vedtak kring avlastingstilbod til born og unge. Ved ei ytterlegare vekst vil dette bilete kunne endre seg.

Psykisk helse og rustenester

Eininga ser ut til å gå i balanse til tross for auka leasingkostnader og brukarvekst innan dei ambulante tenestene.

Luranetunet bu og behandlingssenter

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift

Eininga ligg an til eit meirforbruk på kr 16 mill. Det er auke i brukarbehov og komplekse sjukdomsbilete, noko som førar til at eininga ikkje klarar å levera fagleg forsvarlege tenester med planlagt bemanning. Nokre avdelingar rapporterer dessutan om eit høgt sjukefråvær. Venta meirforbruk stammar frå lønsutgifter til eigne tilsette (ca. kr 12 mill. i 2026) og bruk av helsevikarbyrå pga. manglande rekruttering av fagpersonell (ca. kr 4 mill.). Gjennom prosjekt "dimensjonering institusjon" blir det planlagt for redusert drift med 25 plassar og nokre plassar er allereie tekne ut av bruk. Per juli mnd er ledige senger spreidd på ulike avdelingar, slik at grunnbemanninga ikkje er endra. Venteleg vil dette gje ein reduksjon til hausten.

Heimetenester Os

Eininga ligg an til eit meirforbruk på kr 11 mil. Dette er ei forverring frå 1 tertial. Ein må sjå dette i samband med auke i tal brukarar, noko som har ført til høge variable lønskostnader. Talet på vedtakstimar har auka og eininga brukar i snitt fem personar meir kvar dag for å klara å gje helsehjelp til alle som har vedtak om det. Med færre institusjonsplassar i bruk bur ein større del av dei hjelpetrengjande heime. Behova i heimetenestene aukar. Mange av dei som bur heime er også sjukare enn før, og treng høgspesialisert kompetanse.

Fusa bu og behandlingssenter og heimetenester

Til tross for utfordringar med rekruttering og fortsett behov for innleie i heimetenestene melder eininga balanse. Dette visar effekt av at eininga har hatt redusert drift gjennom store delar av 2025, men ein ser allereie no at ferieavviklinga har hatt store kostnader som har snudd prognosebilete frå mindreforbruk til ballanse. Ei viktig føresetnad for at denne prognosen helder seg er at ein klarar å rekruttere til vakante stillingar og at ein på sikt kan avvike innleie frå bemanningsbyrå.

OPPSUMMERING TILTAK – HELSE OG VELFERD

Felles tiltak

- Stillingskontroll kvar veke for gjennomgang og drøfting av alle ledige stillingar.
- Månadlege økonomimøter med einingsleiar og økonomirådgjevar.
- Oppfølging av tiltak i delprosjekta gjennom prosjekteigar og styringsgruppa
- Fokus på nærværarbeid og sjukemeldingsoppfølging.

I alle delprosjekta jobbast det med gevinstarbeid med mål om å identifisere gevinstar og sikre gevinstrealisering.

For å følge utviklinga og trenden innan heimetenestene jobbast det med å få på plass eit faktagrunnlag som kan danne grunnlag for analyser der ein kan følge utviklinga.

Legevakt og legetenester

Eininga jobbar kontinuerleg med tiltak for å få Osøyro legesenter robust nok til å gå over i næringsdrift. Kommunen og legane samarbeider om å utvikla kontoret vidare, med mål om næringsdrift så snart det er forsvarleg. Når dette kan skje er per i dag vanskeleg å fastsetja, men tiltak for å nå måla er sette i verk:

- Fastlege som er spesialist i allmennmedisin skal opp mot 900 pasientar på lista
- Fastlege i ALIS-løp skal ha om lag 800 pasientar på lista

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift

Den fjerde fastlegeheimelen skal vera fast besett

Kommunedirektøren må koma tilbake ved budsjettbehandlinga for 2027 med tiltak for å sikra ei robust drift ved Osøyro legesenter.

Nav

Nav held ei stilling vakant for å redusera kostnadene, og dette er allereie ein føresetnad i prognosen. Budsjettet reflekterer ikkje dei reelle kostnadene knytt til kvalifiseringsprogrammet, som er ei lovpålagt teneste og eit viktig tiltak for å fremja arbeidsdeltaking og økonomisk sjølvstende.

Tilrettelagte tenester

For å sikra balanse er det stort fokus på å bruka vikarar berre der det er heilt nødvendig. Alle avdelingar jobbar med sjukefråvær, nærværarbeid og tilretteleggingslister for å auka nærværet.

Eininga må ha størst fokus på rekruttering i tida som kjem, m.a. gjennom ulike løysingar for å “utdanna eigne folk”, som t.d. fagbrev på jobben og menn i helse.

Psykisk helse og rus

Eininga arbeider med tiltak for å redusera overtidsbruk og sikra budsjettbalanse. Dette omfattar tett oppfølging av kostnadsutviklinga, vurdering av innkjøp og bemanning, og løpande rapportering. Det er utarbeidd nye turnusar i dei tre døgnavdelingane, som vil få verknad frå andre tertial.

Luranetunet (LBBS)

LBBS arbeider kontinuerleg med reduksjon av institusjonsplassar. Gradvis reduksjon er ein hårfin balansegang, då det er mange med vedtak om langtidsopphald som legg beslag på korttidssenger. Det er også pågang frå sjukehusa om å ta imot utskrivingsklare pasientar. Samtidig har det vore fleire tilfelle av heimebuande personar med demenssjukdom som er komne direkte inn på langtidsplass for å kunna vareta tilbod om forsvarleg helsehjelp. Den økonomiske gevinsten av reduksjon av plassar hittil viser att som redusert meirforbruk på ekstrahjelp og overtid. Framover kan eininga ta ned normert bemanning på vakter. Gjennom prosjekt dimensjonering institusjon blir det også jobba med andre tiltak, som t.d. oppgåvedeling og effekt av digitale tilsyn (Room Mate) på natt. Det er månadlege samtaler med avdelingsleiarar med fokus på økonomi og sjukefråværsoppfølging. Fem avdelingar er med i pilot “nærværarbeid”.

Heimetenester Os

Gjennom prosjekt dimensjonering heimetenester blir det arbeidd med heilskapen i tenesta. Prosjektet er i ein fase der det no blir arbeidd med organiseringsmodell for éi heimeteneste i Bjørnafjorden. Gjennom prosjekt dimensjonering institusjon jobbar ein med ulike tiltak for å auka ansikt-til-ansiktstid, digital heimeteneste og andre tiltak for å effektivisere drifta.

Fusa bu- og behandlingssenter (FBBS) og Heimetenester Eikelandsosen

Det er sett i verk fleire tiltak for å sikra god økonomistyring:

- Jamleg gjennomgang av økonomi på avdelingsnivå, med tett oppfølging av forbruk.
- Auka merksemd på å ta ned bruken av overtid.
- Planlegging for periodar med redusert bemanning der dette er fagleg forsvarleg, for å avgrensa innleige frå vikarbyrå.

- Tydeleg plan for avvikling av bruk av vikarbyrå etter sommaren (under føresetnad av rekruttering).
- Aktivt arbeid med rekruttering av faste tilsette, særleg i heimetenesta.
- Samarbeid med NAV arbeidslivssenter for å få ned sjukefråværet
- Bruk av tredelt sommarferie og ferie i puljar for å sikra forsvarleg drift med minst mogleg ekstra innleige frå vikarbyrå.

Tiltaka har ført til betre kostnadskontroll, men vidare økonomisk effekt er avhengig av stabil bemanning og at planlagd drift kan gjennomførast.

SAMFUNNSUTVIKLING

Årsprognose: Samfunnsutvikling ser ut til å gå i balanse i 2026.

Samfunnsutvikling - Fagstab og fellesutgifter

På fellesområdet blir inntekter og utgifter for konsesjonskraft ført. I tillegg er det ein del kostnader knytt til Bildeleringen, lisensar, kurs med meir.

Fleire av desse har litt høgare kostnad enn budsjettet i 2026. I tillegg løper det kostnader til bustadprosjektet.

Prosjekteininga

Prosjekteininga har eit svært lågt driftsbudsjett, så mindre endringar gjer store utslag. Driftsbudsjettet er heller ikkje revidert mhp personell som er flytta frå Samferdsle&VA eininga.

Noko lønnsutgifter er med på rapporten. Det er ikkje budsjettet med lønn på grunn av dei vert fordelt på prosjekta, fakturert eksternt for eller må dekkast av andre einingar medarbeidarar har utført arbeid for.

Landbrukskontoret

Økonomital for perioden blir påverka av at vi berre får utbetaling frå samarbeidskommunane to gonger i året. Det gjev eit skeivt bilete i periodar mellom innbetalingane. Vi har ikkje sett i verk endringar i drift eller tiltak ut over det som allereie ligg i budsjettet. Prognosen for året er i tråd med revidert budsjett.

Aktiviteten har vore høg, men dette er handtert innan eksisterande ressursar. Det er likevel sårbarheit knytt til bemanning, då fråvær innan enkelte fagområde raskt gir konsekvensar for framdrift og kapasitet. Dette vert følgt opp gjennom prioritering av oppgåver og tett styring.

Plan

Ein forventar at lønnskostnadene vil ende om lag på budsjett med den bemanninga ein har. Ein tilsett på engasjement har slutta og ein tek sikte på ein snarleg erstatning.

På driftsutgifter har ein vanlegvis lite utgifter, men har i år ein stor budsjettpost knytt til konsulentutgifter opp mot arbeid med Kommuneplan (eiga løyving for budsjettåret 2026). Her legg ein til grunn at alle desse midlane vil bli brukt.

Bekymringa for eininga er inntektene på sjølvkostområdet for private reguleringsplanar. Her må ein ha inntekter på om lag 5,3 millionar for at ein skal oppnå balanse. I fjor var inntektene 3,9 millionar og det er framleis usikkert om nivået vil auke i 2026. Som følg av dette er det lagt inn eit forventa årsavvik på 0,7 million, men det må presiserast at dette er eit usikkert estimat.

Byggesak

Det har vore fortsett høg aktivitet på byggjesaker i første halvdel av 2026, og avdelinga ligg godt an til å nå budsjetterte inntekter. Ein har derfor god tru på å unngå meirforbruk i 2026. Dette sjølvkostområdet har dessutan eit sjølvkostfond som kan dekke noko av eit eventuelt meirforbruk. Eininga melder dermed balanse.

Kart og Oppmåling

Vi tek sikte på å spare noko lønskostnader i 2026 gjennom permisjonar. På inntektssida reknar vi med å få om lag 200.000 meir inntekter på kartsal.

Det som skaper mest usikkerheit, er inntekter frå sjølvkostområdet. Her er ein heilt avhengig av kva oppdrag som kjem inn. Inntektene er over nivå for fjoråret, som då enda på 4,1 mill. Budsjettet er 5,2 millionar, men sjølv om det er betring i forhold til 1. kvartal i fjor er det normalt variasjonar gjennom året, slik at det kan bli vanskeleg å nå budsjettet. Justerer ein mindreforbruk på løn, og meir frå kortsal, ser ein likevel ut til å være i balanse.

Kultureininga

Prognose om meirforbruk på 2,5 mill. kroner er i hovudsak knytt til støttekontakttenesta. I 2025 var det eit meirforbruk på om lag 2,25 millionar. Det er same nivå for meirforbruk/manglande finansiering som har vore tilbake til 2023, då budsjettansvaret vart overført frå Helse/ velferd til Samfunnsutvikling. Talet på brukarar og vedtak er på same nivå med same dekningsgrad i 2026 som i 2025, og meirforbruket vil også vera der med årsverknad i 2026.

Vi har fått ein uføresett kostnad på IT-utsyr på bibliotek for å vidareføre meir-ope tilbod på om lag 200.000 kroner.

Brann

For 2026 står tenesta i stor grad overfor dei same utfordringane som i 2025. Samstundes ligg det inne eit uspesifisert nedtrekk på 2 mill. kroner. Sjølv om det i 2025 vart gjennomført eit nedtrekk på 1 mill. kroner, enda året likevel med meirforbruk samtidig som nedtrekket ikkje vart realisert. Politisk sak om innsparingstiltak er utsett.

Så langt er det estimert eit meirforbruk på om lag 3 mill. kroner i 2026. Meirforbruket er i hovudsak knytt til det uspesifiserte nedtrekket på 2 mill. kroner. Dei resterande kostnadene er i hovudsak knytte til auka utgifter til vedlikehald av bilparken, estimert til om lag 200 000 kroner, kostnader til lovpålagd opplæring på om lag 100 000 kroner, og ekstra lønskostnader på om lag 700 000 kroner. Dei ekstra lønskostnadene kjem av behov for å dekkja vakter som oppstår som følgje av krav til kviletidsføresegner.

Eigedom Drift

Ein ligg an til å spare litt på lønn grunna sjukelønsrefusjonar. Estimert til om lag 1 million.

Det store problemet er knytt til dei høge straumprisane vi har sett gjennom vinteren. Dersom dette nivået varer ut året risikerer vi å bruke om lag 3,0 millionar meir på straum enn budsjettet.

Øvrige driftskostnader er forventa å være på nivå med budsjettet, dvs. slikt som reinhald, kommunale avgifter, forsikring, vedlikehald etc.

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift

Med eksisterande husleigeavtalar og gjengs leige vil ein forvente at budsjettet vil bli nådd. Her forventar ein meirinntekter på 1,5 millionar i 2026. Dei nye leigeinntektene trer først i kraft frå august 26.

Samferdsle

Lønskostnadene er i tråd med budsjettet og eininga venter ikkje avvik på lønn.

Ein forventar også at inntektene frå parkering, båthamn etc. vil være om lag som budsjettert.

Ordinære driftskostnader er også i rute til å nå budsjettert nivå, men med dagens nivå på straumprisar er det fare for at ein kan gå over budsjettet på straum. Dersom dagens prisar på straum varer ut året kan meirforbruket bli om lag 300.000. Ein trur likevel at ein skal kunne dekke dette inn frå andre budsjettpostar.

Det som skaper usikkerheit for eininga er kostnader til snøbrøyting og her er det brukt 9 millionar av det samla årsbudsjettet på 10,5 millionar. Det gjenstår dermed noko, men ein veit framleis ikkje om dette er tilstrekkeleg. Det som gjenstår skal også dekke faste beredskapskostnader, slik at ein kan risikere meirforbruk dersom det blir vær hendingar i november/desember.

Eininga melder såleis balanse, med den usikkerheit som ligg på vinterdrift i november og desember.

Vatn og Avløp

Samla sett ser eininga ut til å få eit meirforbruk på om lag 2,0 millionar. Ingen av sjølvkostområda har sjølvkostfond, slik at dette vil bli lagt til det eksisterande framførbare underskotet.

Inntektene er framleis gode og her forventar ein om lag 7,7 millionar meir enn budsjett. Det meste av dette knyter seg til tilkoplingsgebyr, men også inntekter frå årsgebyr ser ut til å bli noko meir enn budsjettert. Inntektene kan variere mykje gjennom året.

Ordinære driftsutgifter ser ut til å være i rute, men med ein forskyving slik at Avløp har noko meir kostnader enn budsjettert og Vatn litt mindre. For Vatn er det gledeleg at det har vært få vassleidnings brot så langt i år og dette kan gi ein buffer til å takle eventuelle ekstrakostnader gjennom året.

Når det gjeld sjølvkostområdet for privat slamrømming så er det usikkerheit knytt til kjøp av slamtømmingstenester. Tenesta var på anbod i 2025 og det er reell fare for at ein her vil bruke meir enn budsjett i 2026. Prognosen er p.t. om lag 2,0 million i meirforbruk på slik slamtømming. Dette er kostnader som vil være høge også i seinare år, slik at det er fare for vidare gebyrauke på dette området i 2027.

Rentenivået vi har observert i starten av året tyder på at kalkylerenta for 2026 kan bli langt høgare enn føresetnaden i budsjettet. Foreløpig prognose for NIBOR-rente, og dermed kalkylerente, er høgare enn budsjettert. Kalkulatoriske renter vil av den grunn kunne bli 6,6 mill. høgare enn budsjettert.

Gjennomgangen av VA-anlegg, med tanke på økt avskrivningstid, er no ferdig. Samla sett ga dette langt lågare avskrivningar enn før, men likevel om lag 1,1 millionar mindre enn budsjettert. I tillegg er om lag 1,1 millionar i balanseførte anlegg blitt skrevet ned til null slik at ein på avskrivningar/nedskrivningar samla får ein kostnad på 2,2 millionar meir enn budsjettert.

Innbyggarservice

Lønsbudsjettet ser ut til å gå i balanse. Ei 100% sjukmelding er ikkje erstatta, og det vil bli nokre ekstraavgifter i form av overtid og ekstrahjelp.

Andre kostnader er forventet å ende om lag som budsjettet. Dette er i hovudsak kostnader til programvarelisensar (Acos Websak med meir) og interkommunalt arkiv. Det er endringar i korleis nokre tenester skal konterast, så noko framstår som meirforbruk og noko som mindreforbruk.

Kalkulatoriske poster - sjølvkost

Inntektene på dette området er motposten til dei kalkulatoriske postane på sjølvkostområda.

Rentenivået så langt i 2026 er langt over det som vart lagt til grunn i budsjettet. Slik prognosen for rentenivået er no vil dette bety 7,9 millionar meir i kalkulatoriske renter på Vatn og Avløp enn budsjettet. Dette fører til svakare resultat på Vatn og Avløp, men er ei meirinntekt her på Kalkulatoriske poster.

Gjennomgang av VA-anlegg opp mot dei nye avskrivingsreglane som trådte i kraft i 2026 er no gjennomført. Dette ga om lag 1 million i høgare avskrivningar enn budsjettet, samt 1,1 millionar i nedskrivningar av eldre anlegg. Totalt er det dermed 2,1 millionar i høgare avskrivningar som viser som meirinntekt her.

Totalt er det såleis sannsynleg med meirinntekter på 10 millionar på kalkulatoriske poster. Som ein vil sjå av prognosen for Vatn og Avløp fører dette til meirforbruk der.